

"פינה"

תערוכה קבוצתית – אמני קבוצת "נקודת מבט".

נקודת מבט, בהשאלה, "בסיס להשקפה על דבר מה" (מילון אבן שושן) מי שישקיף במבט כולל על התערוכה הנכחית, יעיד בודאי, שלכל אמן ואמן בתערוכה, נקודת מבט משלו על נושא ה"פינה".

אולי זה קסמה של התערוכה, בהשקפות שונות על אותה פינה, נידחת ולא נידחת. קבוצת האמנים "נקודת מבט", התגבשה לפני מספר שנים לא על מנת לעבוד יחד, אלא על מנת להפרות זה את זה. רוב האמנים גרים באזור השרון ויוצרים בשפה ייחודית להם. הם מבקשים את המפגש עם האמן האחר. מהמפגש הזה הם חפצים ליצור קצת אחרת. בכל פעם הם בוחרים יחד נושא, המצמיח יצירה חדשה, גירוי לחשיבה, לביטוי שונה, לנקודת מבט נבחרת.

מהי פינה?

פינה היא מקום הפגישה של שני דפנות, או שני כתלים. מקום הצטלבות דרכים. קרן זווית, קצה מקום מצמצם. מדור מצמצם שהקצה לדבר מה. כך שוב אומר המילון. כשמביטים במטריה שציירה הדסה גורוחובסקי, זו שאכן ניצבת לה בקרן זווית ותלויה בפינה צדדית של הגלריה, פתע חושבים אחרת על אותו מקום מצמצם. פתאום אותו "כלום" הופך למשהו אלגנטי, אפילו פיוטי. גורוחובסקי מציירת בדיוק את הדברים הכי "לא חשובים" – יעה ומטאטא, דלי וסמרטוט, ומטריה, אותם פריטים יום יומיים שאחרי השימוש בהם נשכחים מהעין.

בהגדרה נוספת במילון נאמר: "יש פינה יקרה, שהיא מקום נכבד ביותר". נדמה שגורוחובסקי מעניקה לחפצים שלה את אותה הפינה היקרה מכל. חפצים אלה הופכים אצלה למרכז היצירה, כמעט לאיקונוה.

אף בפינות של זיו לנצנר, מצוירים חפצים יום יומיים, אלא שלנצנר מצייר את אותם חפצים הכי משמעותיים עבורו - המכחול, הצבעים ומשטחי הבד, הם הם מרכז חייו, ואף הם הופכים בציור הריאליסטי שלו ל"גיבורים" של ממש.

מיכל אשכנזי מציירת משטחים מופשטים בצבעוניות עזה, דומיננטית, מבקשת לבנות את הפינות שלה במעין היגד על "מהי אמנות". צורות גיאומטריות בונות את הפינה שלה. חדה, ברורה ועם זאת ציורית מאד, פסטורלית משהו. "זוהי הפינה שלי" היא אומרת "פינה שרק לי יש נגישות אליה – מקום שבלב".

יהודית בריקמן מוקסמת אף היא מחפצים, אלא שהבחירות שלה והמחבר שהיא יוצרת בין החפצים, בונה עולם הזוי, כמעט סוריאליסטי. כך הופכת בובת ראווה משונה למעין "אולימפיה" מודרנית, שוכבת בפינתה הזוויתית מחייכת באירוניה אל העולם, אומרת לא אומרת משהו על שפת האמנות, על אסתטיקה ויופי.

פינת הלחם (הלשיקה) ממוקמת אצל בריקמן דווקא במרכז והופכת למשהו קדוש, הנראה כמוקף הילה כמעט. בריקמן אף היא רואה בפינה משהו מרכזי מאד ובעל משמעות.

בחלק מהיצירות עומד האדם בפינה.

מיכל בורג בוחרת פינה בגוף, המתכתבת עם פינות בחלל. פינת הגוף, הרגליים, הופכות אצלה למעין דיוקן עצמי של דמויות שונות ממעמדות שונים. הפינה הזוהרת היא של זו בעלת החצאית המתנפנפת, מעין ציור מחווה לרגליה של מרילין מונרו. רגליים אחרות מבצבצות מקרטון, מבקשות לשייט באוויר אולי לצאת אל העולם הרחב מתוך אותה קופסא חונקת.

נחמה התרסי עוסקת גם היא כביכול ברגליים. התרסי בונה מיצב המורכב כל כולו מאימומי נעליים, מגרות ומסגרות. אלא שאלה משמשים כמטאפורה למצב קיומי. בסופו של דבר לכל אחד מאתנו הפינה שלו. כזו שהיא שלו ורק שלו. בה הוא עושה את חשבון הנפש שלו, לפעמים חנוק, ללא יכולת להימלט, פעמים אחרות מסתתר כמוצא מקלט. האימומים של התרסי מתכתבים גם עם ההיסטוריה שלנו, פרטית וציבורית כאחד, מיצב המעלה הרהור על בדידות ועל מקומו של האדם בעולם הזה. ההגדרה האחרונה במילון מדברת על פינה שאפשר להימלט אליה: "פינת מבטחים, שהיא מקום בטוח להימלט אליו, או לשבת בו".

האם זוהי הפינה שמציירת ברברה יששכרי?

יששכרי מבצעת תחקיר של ממש. היא עוקבת ומצלמת דמויות בתחנות אוטובוס. כל אדם נכנס לתוך התחנה ובוחר את הפינה המוגנת ביותר עבורו, מבקש שלא להתחכך, מחפש את הניתוק ולו לרגע.

תחנת האוטובוס מהווה עבורה נקודת התחלה, ממנה היא בונה "סצנה" משלה. מביאה את נקודת המבט שלה על הצורך האנושי - בסיסי הזה, ב "חדר משלה". אותה פינה שבה כל אחד הוא רק הוא, או כפי שמדגישה וירג'יניה וולף בספר שלה הנושא שם זה, פינה שבה הוא בעיקר הוא.

אתי שרוני מנסה אף היא לבדוק את הפינות שלה מכל זווית אפשרית. אותן פינות קונקרטיות בחדרי חדרים, מתכתבות עם נוף. נוף – גוף, עבודות המזכירות את יצירתו של האמן הגלילי אורי ריזמן. נדמה ששרוני בונה את כל עולמנו מרב שיח של פינות - פינה בנוף, בחלל, בגוף. אדית כהן ג'וור עוסקת אף היא בקשר בין הנוף לאדם. ג'וור מצלמת אנשים בטבע ובונה בעזרת המכחול סביבה חדשה. פינות שבטבע ופינות שבלב.

דינה סמדר מתחקה אף היא אחר פינות של אנשים. יוצרת דיאלוג מרתק בין האדם לחלל סביבו. בין אנשים לקירות, למדרגות ולגומחות. דווקא האנשים ה"מתחבאים" מרתקים אותה, מסתירים ומגלים סוד כמו כולנו.

נדמה שגם המיצב הפינתי שיצרה גילה שנל מגלה ומסתיר סוד. את המיצב יצרה שנל בעקבות ביקור בגרמניה, עיר הקשורה להיסטוריה המשפחתית שלה אז והיום. מקומות שונים בעיר היפה אך הטעונה הזאת עולים בהדפסיה. לוחות האבץ עליהם היא יוצרת, משדרים קור נוראי ועם זאת, היא קורעת פתחים בתוך הנוף, בתוך המרחב המורכב והקשה הזה. בונה מיצב שהוא הפינה האישית בליבה, אך אולי גם בליבותינו שלנו.

לכל אמן נקודת המבט שלו, במסע השולח גם את הצופה אל הפינות הנסתרות והגלויות בחייו.

מירי קרימולובסקי, אוצרת.